

KARTA KURSU

Nazwa	PODMIOTY WŁAŚCIWE W SPRAWACH BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO PAŃSTWA		
Nazwa w j. ang.			

Kod		Punktacja ECTS*	4
-----	--	-----------------	---

Koordynator	RyszardKozioł	Zespół dydaktyczny
-------------	---------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

Zapoznanie uczestników zajęć z zakresem podmiotowym systemu bezpieczeństwa wewnętrznego RP, oraz podstawami prawnymi, pozycją ustrojową, strukturą i zadaniami organów ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego we współczesnej Polsce.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawy wiedzy na temat państwa i prawa. Podstawowa znajomość instytucji i funkcji systemu politycznego RP.
Umiejętności	Umie stosować aparat pojęciowy i właściwą terminologię do opisu zjawisk związanych z problematyką bezpieczeństwa wewnętrznego Umie wskazać podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa państwa
Kursy	Bezpieczeństwo państwa System polityczny RP Zagrożenia bezpieczeństwa państwa Podstawy prawne bezpieczeństwa państwa Strategia bezpieczeństwa RP

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 - Dysponuje wiedzą dotyczącą podstaw prawnych funkcjonowania organów, urzędów, służb, inspekcji i straży działających w obszarze bezpieczeństwa państwa.	K1_W03
	W02 - Zna funkcje, kompetencje i rozumie specyfikę zadań podmiotów odpowiedzialnych za ochronę bezpieczeństwa wewnętrznego RP.	K1_W04
	W03- Rozumie mechanizmy funkcjonowania i powiązania występujące między instytucjami publicznymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo państwa w okresie pokoju i w sytuacjach kryzysowych.	K1_W02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 - Potrafi identyfikować problemy zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego oraz wskazać podmioty odpowiedzialne za ich rozwiązywanie.	K1_U01 K1_U02
	U02 - Umie posługiwać się przepisami prawa w zakresie rozumienia uprawnień i obowiązków instytucji bezpieczeństwa wewnętrznego RP.	K1_U04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 - Uzupełnia i poszerza nabytą wiedzę poprzez samodzielnie korzystanie z różnorodnych źródeł informacji.	K1_K01
	K02- Docenia wagę etycznego, profesjonalnego i zaangażowanego działania funkcjonariuszy i pracowników służb odpowiedzialnych za ochronę bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.	K1_K04

Studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	30									
egzamin											

Studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	20	10									
egzamin											

Opis metod prowadzenia zajęć – studia stacjonarne

Wykład interaktywny z wykorzystaniem prezentacji Power Point

Ćwiczenia: Dyskusja, case-study, referaty, projekty grupowe, analiza aktów prawnych i materiałów źródłowych.

Opis metod prowadzenia zajęć – studia niestacjonarne

Wykład interaktywny z wykorzystaniem prezentacji Power Point

Ćwiczenia: Dyskusja, referaty, analiza aktów prawnych i materiałów źródłowych.

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia stacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	kolokwium
W01							X	X	X		X		X
W02							X		X		X		X
W03							X		X		X		X
U01							X	X			X		X
U02							X	X			X		X
K01								X	X		X		
K02							X	X	X		X		

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia niestacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	kolokwium
W01							X	X	X		X		X
W02							X	X	X		X		X
W03							X	X	X		X		X
U01							X	X			X		X
U02							X	X			X		X
K01								X	X		X		
K02							X	X	X		X		

Kryteria oceny

Na zaliczenie ćwiczeń składa się:

- obecność i aktywność na zajęciach,
- przygotowanie i zaangażowanie oraz punktowana aktywność w dyskusji,
- ocena referatu oraz zespołowej prezentacji multimedialnej (projekt grupowy),
- kolokwium zaliczeniowe.

Egzamin ustny obejmuje problematykę wykładów, ćwiczeń oraz znajomość literatury przedmiotowej wskazanej przez prowadzącego zajęcia. Ostateczna ocena kursu może zostać podwyższona w przypadkach wyróżniającej się postawy na zajęciach (zaangażowanie, aktywność, terminowość, systematyczność, itp.)

Uwagi

W przypadku studentów pokrewnych kierunków lub absolwentów studiów licencjackich przepisane oceny z kursu o tej samej problematyce i efektach kształcenia, warunkowane jest ekwiwalentną liczbą godzin, ekwiwalentną liczbą punktów ECTS oraz co najmniej oceną dobrą.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zarys dziejów instytucji realizujących funkcje bezpieczeństwa wewnętrznego na ziemiach polskich od X

wieku do końca XX wieku.

2. Wprowadzenie terminologiczno-teoretyczne. Konteksty znaczeniowe terminu „bezpieczeństwo”. Bezpieczeństwo jako: potrzeba; wartość; cel; prawo. Subiektywizacja bezpieczeństwa. Czynniki wpływające na poczucie bezpieczeństwa/zagrożenia. Istota, rodzaje i źródła ryzyka. Bezpieczeństwo państwa. Istota i cechy państwa. Koncepcje genezy państwa. Funkcje państwa. Zasady i kryteria demokratyczności państw. Zasady państwa prawnego. Typologie i kryteria klasyfikacyjne bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe – relacje. Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa - istota. Wybrane wymiary bezpieczeństwa: bezpieczeństwo publiczne i bezpieczeństwo powszechne; bezpieczeństwo konstytucyjne (ustrojowe); bezpieczeństwo personalne (osobiste); bezpieczeństwo informacyjne; bezpieczeństwo socjalne (pokój społeczny); bezpieczeństwo ekonomiczne, bezpieczeństwo ekologiczne. modele relacji między wymiarami bezpieczeństwa.

3. Priorytety polityki bezpieczeństwa wewnętrznego w świetle założeń konstytucji, ustaw, aktów wykonawczych, Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP oraz innych dokumentów.

4. Założenia budowy i funkcjonowania zintegrowanego systemu bezpieczeństwa. Podsystem kierowania bezpieczeństwem państwa. Podsystem bezpieczeństwa zewnętrznego i podsystem bezpieczeństwa wewnętrznego (subsystemy: bezpieczeństwa ustrojowego; bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego; ochrony granic; ratowniczy; sanitarno – epidemiologiczny; bezpieczeństwa informacyjnego; zarządzania kryzysowego. Ponadresortowy charakter systemu bezpieczeństwa wewnętrznego RP.

5. Ogólna charakterystyka i wybrane klasyfikacje podmiotów, odpowiedzialnych za ochronę bezpieczeństwa wewnętrznego.

6. Rola naczelnych organów władzy państwowej w budowie systemu, wyznaczaniu celów, realizacji, zapewnieniu ciągłości decyzji i działań zapewniających bezpieczeństwa państwa: Parlament RP, Prezydent RP (Rada Bezpieczeństwa Narodowego, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego), Rada Ministrów (Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Zespół ds. kryzysowych), organy dowodzenia Sił Zbrojnych RP.

7. Sądownictwo powszechne, sądownictwo administracyjne i Trybunał Konstytucyjny jak podmioty właściwe do realizacji zadań związanych z ochroną porządku konstytucyjnego, naczelnych zasad ustrojowych, relacji pomiędzy instytucjami władzy, obowiązków oraz praw i wolności obywatelskich.

8. Rola Prokuratury w likwidowaniu zagrożeń bezpieczeństwa publicznego oraz ich skutków, zapewnieniu niezakłóconego funkcjonowania struktur państwowych i bezpieczeństwa obywateli.

9. Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów, minister właściwy do spraw wewnętrznych, terenowe organy administracji jako organy władzy i administracji publicznej odpowiadające za zapewnienie ładu, porządku, spokoju, bezpieczeństwa publicznego i przestrzegania prawa.

10. Polskie formacje policyjne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego: Policja; Żandarmeria Wojskowa; Inspekcja Transportu Drogowego; Straż Graniczna. Podstawy prawne; funkcje kompetencje i zadania; struktura organizacyjna.

11. Służby specjalne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego: Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego; Agencja Wywiadu; Centralne Biuro Antykorupcyjne; Służba Wywiadu Wojskowego i Służba Kontrwywiadu Wojskowego. Geneza, podstawy prawne, kompetencje i struktura organizacyjna.

12. Służby ochronne Rzeczypospolitej Polskiej: Służba Ochrony Państwa; Straż Marszałkowska; Służba więzienna; Służba Ochrony Zabytków. Geneza, podstawy prawne, kompetencje i struktura organizacyjna.

13. Straże: Straż Ochrony Kolei; Straż Parków Narodowych; Straż Leśna; Państwowa Straż Łowiecka; Państwowa Straż Rybacka.

14. Zadania Obrony Cywilnej Kraju w sferze bezpieczeństwa powszechnego, ochrony ludności i pomocy poszkodowanym w czasie wojny.

15. Inspekcje i organy kontroli: Inspekcja kontroli skarbowej; Inspekcja Ochrony Środowiska; Inspekcja Sanitarna; Inspekcja Handlowa; Inspekcja Farmaceutyczna; Państwowa Inspekcja Pracy; Inspekcja Weterynaryjna.

16. Organy samorządu terytorialnego w systemie lokalnego i regionalnego bezpieczeństwa i porządku publicznego. Straże gminne i straż miejskie jako samorządowe formacje porządkowe.

17. Podmioty komercyjne prowadzące działalność w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego: Firmy detektywistyczne; Firmy ochrony osób i mienia; Firmy ubezpieczeniowe, Instytucje szkoleniowe.

18. Obywatelski obszar bezpieczeństwa wewnętrznego: bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, dostępność broni palnej, organizacje pozarządowe w systemie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wykaz literatury podstawowej

- *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane zagadnienia*, red. S. Sulowski, M. Brzeziński, Warszawa 2009.
- Dobkowski J., *Pozycja prawnoustrojowa służb, inspekcji i straży*, Warszawa 2007
- Sprengel B., *Służby mundurowe ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego*, Toruń 2008.
- Ura E., Rajchel K., Pomykała M., Pieprzny S., *Bezpieczeństwo wewnętrzne we współczesnym państwie*, Rzeszów 2008.
- Warmiński A., *Instytucjonalizacja ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w okresie transformacji ustrojowej*, Siedlce 2011.

Wykaz literatury uzupełniającej

- *Bezpieczeństwo publiczne w przestrzeni miejskiej*, red. W. Fahler, Warszawa 2010.
- *Bezpieczeństwo teleinformatyczne państwa*, red. Terlikowski M., Madej M., Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2009.
- Cieślarczyk M., *Teoretyczne i metodologiczne podstawy badania problemów bezpieczeństwa i obronności państwa*, Siedlce 2011.
- Ciupiński A., Legucka A., *Podstawowe elementy polityki bezpieczeństwa i obrony RP*, AON, Warszawa 2003.
- Fehler W., Dziubek I. T., *Bezpieczeństwo Wewnętrzne Państwa. Ekspertyza przygotowana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego*, Warszawa 2010.
- Jakubczak R., Flis J., *Bezpieczeństwo narodowe Polski w XXI wieku*, Warszawa Bellona 2006.
- Jakubczak R., *Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa III RP*, Wyd. Bellona, 2003.
- Kardas J. S., Loranty K., *Instytucjonalizacja przygotowania obronnego kadr administracji*. Warszawa. AON. 2003.
- Kisły M., Szafrński J., *Służby graniczne w obliczu zagrożeń terrorystycznych*, Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie 2009 r.
- Kitler W., *Obrona Cywilna III RP*. Warszawa. AON, 2010.
- Kurkiewicz A. (2008). *Zarządzanie kryzysowe w samorządzie. Podstawy organizacyjno-prawne*. Warszawa. Municipium SA.
- Liedel K., *Bezpieczeństwo informacyjne w dobie terrorystycznych i innych zagrożeń bezpieczeństwa narodowego*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008.
- Lisiecki M., *Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym*, Warszawa 2010
- Misiuk A., *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008.
- Nowak E., *Zarządzanie kryzysowe w sytuacjach zagrożeń niemilitarnych*, AON, Warszawa 2007.
- Pieprzny S., *Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Rzeszów 2008.
- Pieprzny S., *Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w prawie administracyjnym*, Rzeszów 2007.

- Pieprzny S., *Policja*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.
- Pietraś M., *Bezpieczeństwo ekologiczne w Europie*, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, Lublin 1996.
- *Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego i bezpieczeństwa międzynarodowego*, red. K. M. Książkowski, Wyższa Szkoła Administracyjno-Społeczna, Warszawa 2009.
- Sienkiewicz-Małyjurek K., Niczyporuk T., *Bezpieczeństwo Publiczne. Zarys problematyki*, Gliwice 2010.
- Sieńko J., Szlachcic B., *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa w dobie walki z terroryzmem*, Zespół Redakcyjno – Wydawniczy MW, Warszawa 2005.
- Skrabacz A., *Ratownictwo w III RP*, Warszawa. AON, 2010.
- Szafrński J., *Współdziałanie jednostek obrony terytorialnej i policji w walce z terroryzmem*, Wyższa Szkoła Policji, Szczytno 2004 r.
- Urban A., *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych*, Oficyna Wydawnicza ŁośGraf, Warszawa 2010.
- Wiśniewski B., *Obrona cywilna w krajowym porządku prawnym*, Bielsko Biala. WSA. 2008.
- Zieliński K., *Bezpieczeństwo obywateli podczas kryzysów niemilitarnych oraz reagowanie w razie katastrof i klęsk żywiołowych*, AON, Warszawa 2004.
- Żakiewicz A., *Bezpieczeństwo publiczne u progu XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2002.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie prezentacji multimedialnej oraz referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie do egzaminu	15
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie prezentacji oraz referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4